

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ : 124/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α΄ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση : 02-04-2014

ΣΥΝΘΕΣΗ

Πρόεδρος : Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη : Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Διονύσιος Ν. Χειμώνας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : 2/9603/0025/3-2-2014 του Υπουργείου Οικονομικών, 25^η Δ/ση Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών.

Περίληψη ερωτήματος : α) Αν οι συμβάσεις ενεχύρασης μέρους του δανείου, ανεξαρτήτως του ενεχυραζομένου ποσοστού αυτού, – που συνομολογούν οι τράπεζες κατά τη σύναψη δανείων, τα οποία έχει εγγυηθεί το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2322/1995, απαγορεύονται κατά την έννοια του νόμου αυτού και, συνεπώς, συνιστούν λόγο για την ελευθέρωσή του από την εγγυητική ευθύνη σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. β) Υπό ποιές προϋποθέσεις, στις παραπάνω περιπτώσεις δέσμευσης από την Τράπεζα, λόγω ενεχύρου, μέρους του χορηγηθέντος με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου δανείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2322/1995, αυτό ελευθερώνεται από την εγγυητική του ευθύνη, όταν κατά την οικεία πράξη παροχής της εγγύησής του δεν προβλέπεται, ως προϋπόθεση

χορήγησης της εγγύησης, η υποβολή από τον δανειολήπτη μελέτης βιωσιμότητας της επιχείρησης.

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως :

I.- Το παραπάνω ερώτημα τίθεται στη συνέχεια της υπ' αριθμ. 331/2013 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Α' Τμήμα), με την οποία αυτό γνωμοδότησε ότι η καταρτισθείσα μεταξύ δανειστή (τράπεζας) και οφειλέτη (επιχείρησης) σύμβαση ενεχύρασης προθεσμιακής κατάθεσης, και η σε εφαρμογή αυτής δέσμευση, από την τράπεζα, μετά την εκταμίευση του δανείου, σημαντικού ποσού (50% περίπου αυτού) ευρίσκεται, με υπαιτιότητα των συμβαλλομένων μερών, εκτός του νομοθετικού και συμβατικού ρυθμιστικού πλαισίου, με βάση το οποίο το Δημόσιο εγγυήθηκε το 80% του εγκριθέντος για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης κεφαλαίου κίνησης και, επομένως, συνιστά λόγο για την ελευθέρωση του Δημοσίου από την εγγυητική του ευθύνη σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν.2322/1995. Άλλως, το Δημόσιο ελευθερώνεται από την εγγύηση, διότι η άσκηση του δικαιώματος της τράπεζας επί του συσταθέντος προς εξασφάλισή της ενεχύρου υπερέβη, στην προκειμένη περίπτωση, τα όρια της καλής πίστης και του σκοπού για τον οποίο χρηματοδοτήθηκε με το δάνειο η επιχείρηση και παρασχέθηκε η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

II.- Ως ιστορικό του (πρόσθετου) ως άνω ερωτήματος λαμβάνεται υπόψη το ιστορικό της ως άνω Γνωμοδότησης που έχει ως εξής :

1. Σε εφαρμογή των διατάξεων του ν.2322/1995 η 25^η Δ/ση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) γνωστοποίησε, με το 2/50913/0025/16-7-2008 έγγραφό της, στην επιχείρηση ... την απόφαση του Συμβουλίου Διαχείρισης και Αξιολόγησης της Εγγυητικής Ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου (78^η συνεδρίαση/15-07-2008), το οποίο ενέκρινε, μεταξύ των άλλων, την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε ποσοστό 80% σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμ. 2/27281/0025/08-08-2006 Υπουργικής Απόφασης, για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης με ημερομηνία 30-06-2006, ποσού €350.000,00, με τον όρο της λήψης προσωπικών εγγυήσεων (των μετόχων της επιχείρησης) και της εγγραφής ισόποσης

προσημείωσης υποθήκης επί του βιομηχανικού ακινήτου και εφόσον υφίσταται αξία ελεύθερης βαρών.

Με το ίδιο έγγραφο ενημερώνεται η πιστώτρια τράπεζα, που θα χορηγήσει το νέο κεφάλαιο κίνησης, να ζητήσει, πριν την εκταμίευση, την τελική έγκριση της υπηρεσίας.

2. Στη συνέχεια το ως άνω Συμβούλιο στην 94^η συνεδρίαση (11-12-2008) τροποποίησε τους ως άνω αναφερόμενους όρους και αποφάσισε η χρηματοδότηση της επιχείρησης με νέο κεφάλαιο κίνησης να γίνει με τη λήψη της προσωπικής εγγύησης του και της εγγραφής υποθήκης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, ποσού €420.000,00 επί του επιχειρηματικού ακινήτου. Η απόφαση αυτή γνωστοποιήθηκε στην επιχείρηση με το με αριθμ. πρ. 2/91130/0025/12.12.2008 έγγραφο της 25^{ης} Δ/σης του Γ.Λ.Κ.

3. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2/47860/0025/1-7-2009 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας προς την Τράπεζα Πειραιώς εγκρίθηκε να γίνει από αυτήν η εκταμίευση του νέου κεφαλαίου κίνησης, πενταετούς διάρκειας για την επιχείρηση σύμφωνα με τις διατάξεις της 2/27281/2006 υπουργικής απόφασης και τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναλυτικά τίθενται στο 2/91130/2008 ως άνω έγγραφο της υπηρεσίας. Της έγκρισης προηγήθηκε η από 1-7-2009 επιστολή της Τράπεζας Πειραιώς προς την παραπάνω υπηρεσία, με την οποία ζητούσε τη σύμφωνη γνώμη του Δημοσίου για την εκταμίευση του κεφαλαίου κίνησης με τους όρους που έθεταν οι σχετικές πράξεις της Διοίκησης μεταξύ των οποίων ήταν, σύμφωνα με την επιστολή, α) εγγραφή υποθήκης 420.000 € υπέρ του εγγυητή Ελληνικού Δημοσίου και β) προσωπική εγγύηση του Α.Τ.

4. Στις 22-7-2009 καταρτίσθηκε μεταξύ της τράπεζας, της επιχείρησης και του Α.Τ., ως εγγυητή, η με αριθμ. δανειακή σύμβαση παροχής κεφαλαίου κίνησης ποσού 306.250 ευρώ, – μειωμένο κατά το ποσό της πρώτης δόσης που θα έπρεπε να είχε καταβληθεί στις 30-6-2009 –, που ήταν εξοφλητέο σε ίσες εξάμηνες δόσεις με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31-12-2009. Σκοπός του δανείου συμφωνήθηκε ότι είναι η κάλυψη από την επιχείρηση (οφειλέτη) των αναγκών της σε κεφάλαια κίνησης στο πλαίσιο εφαρμογής των διοικητικών αποφάσεων και πράξεων που διέπουν τα σχετικά ζητήματα.

Στην παράγραφο 5.2 της σύμβασης « Ρητά συμφωνείται ότι προϋπόθεση για την εκταμίευση του δανείου αποτελεί η προηγούμενη εγγραφή υποθήκης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και προς εξασφάλιση της εγγυητικής του ευθύνης έναντι της Τράπεζας ύψους ευρώ 420.000».

Στην παράγραφο 12 της σύμβασης με τίτλο «Άλλες εξασφαλίσεις της Τράπεζας» συνομολογείται ότι «προς εξασφάλιση των απαιτήσεων της Τράπεζας κατά του οφειλέτη, που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση, ο τελευταίος αναλαμβάνει την υποχρέωση με δαπάνες του να παράσχει στην Τράπεζα εμπράγματη ασφάλεια, η οποία θα ικανοποιεί την Τράπεζα, πριν από την εκταμίευση, του δανείου. Ειδικά συμφωνείται ότι προς εξασφάλιση του μη εγγυημένου ποσοστού του δανείου, η οφειλέτις, θα παράσχει ενέχυρο επί του υπ' αριθμ. λογαριασμού καταθέσεων που τηρεί στην Τράπεζα στο όνομά της ποσού ίσου με το ανεγγύητο 20% του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου».

5. Στις 24-7-2009 η Τράπεζα Πειραιώς ενημερώνει την ερωτώσα υπηρεσία εγγράφως ότι «Εκταμιεύουμε σήμερα το νέο κεφάλαιο κίνησης της ως άνω εταιρίας, στο ποσό των ευρώ 306.250 , δηλαδή μειωμένο κατά την α' δόση η οποία βάσει της Α.Π. 2/50213/0025/13-07-2009 της υπηρεσίας σας, θα έπρεπε να καταβληθεί την 30/06/2009. Το δάνειο θα αποπληρωθεί σε 7 δόσεις της επόμενης καταβλητέας την 31/12/2009 και τελευταίας την 31/12/2012».

6. Σε υλοποίηση του όρου της παραγράφου 12 της παραπάνω σύμβασης υπεγράφη στις 27-7-2009 σύμβαση ενεχύρασης προθεσμιακής κατάθεσης μεταξύ της Τράπεζας Πειραιώς και του οφειλέτη (ενεχυράζοντος), με την οποία ο ενεχυράζων συνιστά, προς εξασφάλιση κάθε απαίτησης της Τράπεζας από τη δανειακή σύμβαση, ενέχυρο υπέρ της Τράπεζας επί της απαίτησής του κατ' αυτής, που απορρέει από την προθεσμιακή χρηματική του κατάθεση στην Τράπεζα ποσού 153.250 ευρώ (ποσοστό 49,71% επί του ποσού του δανείου) και επί των τόκων αυτής και σε οποιοδήποτε ποσό και αν ανέλθει η ενεχυραζόμενη αυτή απαίτηση μελλοντικά. Επίσης, με την ίδια σύμβαση ενεχυράσθηκε ο παραπάνω λογαριασμός καταθέσεων που τηρούσε ο ενεχυράζων στην Τράπεζα.

Περαιτέρω, η σύμβαση περιέχει και τους εξής όρους : «4. Η Τράπεζα δικαιούται, οποτεδήποτε από σήμερα και ανεξάρτητα αν η ασφαλιζόμενη απαίτηση είναι ή όχι ληξιπρόθεσμη, να εισπράττει μόνη της την ενεχυρασθείσα απαίτηση και να

φέρει το προϊόν αυτής, μετ' αφαίρεση παντός εξόδου, τέλους και φόρου, σε πίστωση των λογαριασμών της συμβάσεως ή σε κάλυμμα των εγγυητικών επιστολών, κατά την ελεύθερη κρίση της, εφ' όσον δε η ασφαλιζόμενη ή η ενεχυραζόμενη απαίτηση είναι σε διαφορετικό νόμισμα, η μετατροπή του θα γίνεται με την τρέχουσα ισοτιμία.

5. Η Τράπεζα δεν δεσμεύεται ούτε κωλύεται να επιδιώξει κατά πάντα χρόνο την αναγκαστική είσπραξη των ασφαλιζομένων με την σύμβαση αυτή απαιτήσεων της και από κάθε άλλη προσωπική ή εμπράγματη ασφάλεια που έχει δοθεί ή θα δοθεί. Παράλειψη ή καθυστέρηση της Τράπεζας να ασκήσει τα δικαιώματα της από την σύμβαση αυτή, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ερμηνευθεί ως παραίτηση από αυτά».

7. Στις 29-9-2009, η επιχείρηση (οφειλέτης) με την υπ' αριθμ. πρωτ. 28-9/A2 επιστολή της προς την τράπεζα, που κοινοποίησε στην ερωτώσα υπηρεσία, ισχυρίζεται ότι η υποχρέωση που έχει αναλάβει έναντι της τράπεζας συνίσταται στην κάλυψη, με ενέχυρο επί των καταθέσεών της, του ποσού των 61.250 ευρώ που αναλογεί στο 20% του ανεγγύητου ποσού του υπολοίπου δανείου (306.250 ευρώ) και ότι η συμφωνία που έχει συνάψει με την Τράπεζα στις 27-7-2009 για ενεχύραση προθεσμιακής κατάθεσης ποσού 153.250 ευρώ, ήτοι 92.000 ευρώ πλέον των συμφωνηθέντων με τη δανειακή σύμβαση, αντιβαίνει στο σκοπό για τον οποίο παρέχει την εγγύησή του το Ελληνικό Δημόσιο (παροχή δυνατότητας λειτουργίας και ανάπτυξης της επιχείρησης). Για το λόγο αυτό και, επιπροσθέτως, επειδή το ποσό των 92.000 ευρώ αφορά στις ήδη εγγυημένες από το Ελλ. Δημόσιο δόσεις του δανείου, ο οφειλέτης ζήτησε από την τράπεζα να αποδεσμεύσει το ποσό αυτό, διότι είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της επιχείρησης, την κάλυψη των αναγκών εισαγωγής πρώτης ύλης και παραγωγής για την εκτέλεση των παραγγελιών που ήδη έχει αναλάβει.

Σημειώνεται, ότι μεταξύ δανειστή και οφειλέτη έχουν καταρτισθεί παρόμοιες, με την προεκτεθείσα, συμβάσεις ενεχύρασης προθεσμιακής κατάθεσης στις 2-2-2010 και 5-5-2010 για ποσά, αντίστοιχα, 90.688,80 και 43.688,80 ευρώ.

8. Στη συνέχεια, ο οφειλέτης υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος καταγγελίες ως προς τη νομιμότητα του όρου της δανειακής σύμβασης, που περιέχεται στην παράγραφο 12 αυτής, ισχυριζόμενος μεταξύ των άλλων, ότι η τράπεζα μη νόμιμα

παρακράτησε ως ενέχυρο μέρος εκ του χορηγηθέντος δανείου σε λογαριασμό της πιστολήπτριας εταιρείας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος με το 2359/11284/10-11-2011 έγγραφό της, που κοινοποιήθηκε στην ερωτώσα υπηρεσία, εξέφρασε την άποψη ότι ο προπαρατεθείς γενικός όρος συναλλαγών, που προβλέπει την παροχή ενεχύρου επί λογαριασμού καταθέσεων της πιστολήπτριας εταιρείας ποσού ίσου με το 20% του μη εγγυημένου δανείου μπορεί να κριθεί καταχρηστικός και, επομένως, άκυρος.

Και τούτο, διότι, σύμφωνα με την άποψη αυτή, «Σε μια σύμβαση δανείου για την παροχή κεφαλαίου κίνησης, όπως η προαναφερόμενη, ο μέσος συνετός συναλλασσόμενος υπολογίζει ότι χρησιμοποιώντας το κεφάλαιο που του χορηγείται θα αποκομίσει τόσα ώστε να αποπληρώσει το δάνειο και τους τόκους. Αναπόσπαστο σημείο της παροχής της τράπεζας είναι η παροχή του δανείου. Αν η τράπεζα δεν καταβάλλει το ποσό του δανείου συνολικά αλλά ένα σημαντικό μέρος αυτού άμεσα μετά τη χορήγηση του δανείου παραμένει δεσμευμένο ως ενέχυρο σε λογαριασμό καταθέσεων, τότε ο σκοπός της σύμβασης είναι αμφίβολο αν μπορεί να επιτευχθεί. Ένα δάνειο – μάλιστα επιχειρηματικό – που παραμένει δεσμευμένο, δεν μπορεί να επιτελέσει την τυπική οικονομική λειτουργία του. Ο πιστωτής βέβαια δικαιούται και επιβάλλεται να ζητήσει παροχή ασφαλειών αλλά, αν το ποσό του δανείου αποτελέσει μέρος της ασφάλειας, δεν υπάρχει η απαιτούμενη για την σύμβαση πίστωσης παροχή αγοραστικής δύναμης στον δανειολήπτη, αφού καταβάλει τόκο για ένα ποσό που δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει. Αν δεν υπάρχουν αρκετές ασφάλειες η τράπεζα μπορεί να μειώσει το ποσό της πίστωσης ή ακόμα και να μην την χορηγήσει καθόλου».

9. Η Τράπεζα Πειραιώς με το από Ιανουαρίου 2012 έγγραφό της προς την ερωτώσα υπηρεσία ζητεί την κατάπτωση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου λόγω μη πληρωμής δύο τουλάχιστον συνεχόμενων δόσεων του δανείου από τον οφειλέτη.

10. Με αφορμή τα παραπάνω συγκεκριμένα περιστατικά του αρχικού ερωτήματος, για το οποίο δόθηκε απάντηση με την υπ' αριθμ. 331/2013 Γνωμ/ση του ΝΣΚ, η Διοίκηση, προβληματιζόμενη, γενικότερα, για το αν συνιστά νόμιμο λόγο ελευθέρωσης του Δημοσίου από την εγγυητική του ευθύνη η περίπτωση ενεχύρασης από την Τράπεζα μέρους του χορηγηθέντος, με την εγγύηση του Ελλ. Δημοσίου, δανείου, όταν, επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν προβλέπεται από τις

οικείες διατάξεις (όπως για παράδειγμα είναι αυτές της Υ.Α. 2/73821/0025/2007, ΦΕΚ Β' 2375) ως προϋπόθεση χορήγησής του, η υποβολή μελέτης βιωσιμότητας του φορέα, θέτει το ως άνω πρόσθετο ερώτημα.

III. Κρίσιμες διατάξεις

A. Διατάξεις που προβλέπουν την παροχή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου.

1. Στο ν.2322/1995 «Παροχή εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου για χορήγηση δανείων – πιστώσεων» (Α' 143), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση και συμπλήρωσή του με άλλες διατάξεις νόμων μεταξύ των άλλων, ορίζεται :

«Άρθρο 1

1. Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να παρέχει με απόφαση του, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη τριμελούς Διυπουργικής Επιτροπής που συνιστάται με τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε ημεδαπές ή αλλοδαπές τράπεζες, ... καθώς και σε ξένες Κυβερνήσεις:

α. Για την κάλυψη δανείων, εγγυητικών επιστολών και πιστώσεων που χορηγούν προς: αα. Ημεδαπά πιστωτικά ιδρύματα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ν.Π.Δ.Δ., Κρατικά Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, Δημόσιες Επιχειρήσεις γενικά, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και Ταμεία, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανώνυμες Εταιρίες. ββ. Ομάδες φυσικών προσώπων ή βιώσιμων ιδιωτικών επιχειρήσεων και επαγγελματιών, για την προώθηση τη οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων κλάδων και δραστηριοτήτων. γγ. Ιδιώτες, επαγγελματίες, επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που έχουν πληγεί από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα ή σοβαρές οικονομικές διαταραχές προς αποκατάσταση των ζημιών τους και τη συνέχιση της δραστηριότητάς τους. 2. 3. 4. Για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα για τη δανειοδότηση των φορέων που αναφέρονται στις παρ. 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου δύναται να ζητηθούν κατά την κρίση του εγγυητή επαρκείς ασφάλειες, όπως εγγραφή υποθήκης υπέρ του Δημοσίου επί ακινήτων τους, εκχώρηση πόρων και δικαιωμάτων. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου καθορίζονται κάθε φορά στην

απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία παρέχεται η εγγύηση. 5. 7. Σε περίπτωση κατάπτωσης των εγγυήσεων εξετάζονται από το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργείο Οικονομικών), που ως εγγυητής εξυπηρετεί πλέον τα δάνεια, οι λόγοι και οι ενδεχόμενες παραλείψεις που συνετέλεσαν στην αδυναμία κανονικής εξόφλησης του δανείου από τους υπόχρεους φορείς. Το Υπουργείο Οικονομικών ...».

«Άρθρο 6

1. Συνιστάται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους Υποεπιτροπή στην οποία μετέχουν:
α. β. 4. Η Υποεπιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες : α) Εξετάζει κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αίτησης παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για να διαπιστώσει αν πληρούνται από τους ενδιαφερόμενους φορείς οι προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος νόμου. β) Μελετά και επεξεργάζεται τα οικονομικά στοιχεία των φορέων αυτών δ) Υποβάλλει τα πορίσματά της στη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 5 του παρόντος νόμου και εισηγείται εγγράφως για την παροχή ή όχι της σχετικής σύμφωνης γνώμης της, προτείνοντας προϋποθέσεις και όρους παροχής της εγγύησης, καθώς και ασφάλειες που πρέπει να παραχωρηθούν από τους ενδιαφερόμενους 6. Για την εξέταση κατά ατομική περίπτωση αιτημάτων παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για δάνεια ή πιστώσεις προς εκτέλεση επενδυτικών προγραμμάτων υποβάλλεται, μεταξύ των άλλων δικαιολογητικών, οικονομοτεχνική μελέτη στην οποία πρέπει να αναφέρεται και ο τρόπος αποπληρωμής του δανείου ή της πίστωσης, καθώς και η έκθεση του πιστωτικού ιδρύματος που πρόκειται να χορηγήσει το δάνειο ή την πίστωση. 7. Για την εξέταση αιτήματος σε κάθε άλλη ατομική περίπτωση υποβάλλεται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής του δανείου ή της πίστωσης και έκθεση του πιστωτικού ιδρύματος που πρόκειται να χορηγήσει το δάνειο ή την πίστωση. 8.».

«Άρθρο 11

1. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεών του που απορρέουν από την κατάπτωση των εγγυήσεων που έχει παράσχει μετά από προηγούμενη βεβαίωση, ως εσόδων του, των σχετικών ποσών στις αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και με βάση τα δικαιολογητικά που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάστασή του στα δικαιώματα του πιστωτικού ιδρύματος ή άλλου φορέα, που χορήγησε το δάνειο, την εγγυητική επιστολή ή την πίστωση γενικά, τόσο κατά των πρωτοφειλετών όσο και κατά των

εγγυητών και λοιπών συνυπόχρεων. 2. Οι ασφάλειες που χορηγούνται από τους πρωτοφειλέτες, τους εγγυητές και τους άλλους συνυπόχρεους στο όνομα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των λοιπών φορέων για την εξασφάλιση των δανείων, εγγυητικών επιστολών ή πιστώσεων, λειτουργούν υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου από τη βεβαίωση και μόνο ως εσόδων του εγγυημένων ανεξόφλητων οφειλών. 3. 4. Αν από υπαιτιότητα του δανειστή ή πιστωτή δεν συνέτρεχαν ή εκ των υστέρων εξέλειπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης, το Δημόσιο ελευθερώνεται και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης, ανακαλούνται και εκπίπτονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες όπου έχουν βεβαιωθεί τα αντίστοιχα ποσά με μέριμνα της Δ/σης Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών (Γ.Λ.Κ.-Δ25). 5. ...».

2. Στο άρθρο 65 του ν.2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού ...». (Α' 247) μεταξύ άλλων, ορίζεται : «1. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αποκλειστικά αρμόδιο για την παροχή εγγυήσεων για λογαριασμό του Δημοσίου ... 2. Στην αρμοδία για τις Εγγυήσεις του Δημοσίου Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τηρούνται ειδικά βιβλία παρακολούθησης των παρεχόμενων εγγυήσεων, στα οποία καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που αφορούν την πορεία των σχέσεων του Δημοσίου από τις Εγγυήσεις αυτές. 3. 4. Εάν η εγγύηση δεν χορηγήθηκε εγκύρως λόγω πταίσματος του δανειστή, το Δημόσιο ελευθερώνεται και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης, ανακαλούνται και εκπίπτονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, όπου έχουν βεβαιωθεί τα αντίστοιχα ποσά, με μέριμνα της αρμόδιας Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. 5. ...».

3. Στην υπ' αριθμ. 2/478/0025/2006 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Διαδικασία βεβαίωσης και διαγραφής οφειλών εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο» (Β' 16/13.1.2006), μεταξύ των άλλων, ορίζεται : «Α. Άρθρο : ΜΟΝΟ. Α. Διαδικασία βεβαίωσης και διαγραφής οφειλών δανείων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο. 1. Ο πλήρης φάκελος με τα δικαιολογητικά, όπως περιγράφονται παρακάτω, αποστέλλεται από τα πιστωτικά ιδρύματα στην 25η Διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών εις διπλούν. 2. Β. Απαιτούμενα στοιχεία του φακέλου που υποβάλλεται στην 25^η Διεύθυνση

Για την διενέργεια του απαιτούμενου ελέγχου από την 25η Διεύθυνση, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, όσο και για την διασφάλιση των δικαιωμάτων του

Δημοσίου κατά την είσπραξη των απαιτήσεων, ο φάκελος που αποστέλλει το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει απαραίτητα να περιέχει- Αντίγραφα όλων των δανειακών συμβάσεων, των συμβάσεων πίστωσης με Ανοικτό Αλληλόχρεο λογαριασμό και των παρεπομένων αυτών συμβάσεων, ώστε να διασφαλίζεται η γνώση του συνόλου των συμβατικών σχέσεων και δικαιωμάτων που στεγάζονται κάτω από την σύμβαση, με την οποία συνδέεται η εγγυημένη από το Δημόσιο απαίτηση ...».

B. Διατάξεις περί εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου στην εξεταζόμενη περίπτωση.

1. Στην υπ' αριθμ. 2/27281/0025/2006 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (B'1303/13.9.2006), που εκδόθηκε κατόπιν της απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 5 του ν.2322/1995 (Συνεδρίαση υπ' αριθμ. 39/21.7.2006), με την οποία παρασχέθηκε η σύμφωνη γνώμη της στον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για τις υφιστάμενες μέχρι 30.6.2006 οφειλές που προέρχονται από δάνεια που έχουν χορηγηθεί στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, ξενοδοχειακές και κτηνοτροφικές βιομηχανικού τύπου επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν στους Νομούς Κιλκίς, Φλώρινας και Καστοριάς μεταξύ των άλλων, ορίζεται :

«Άρθρο ΜΟΝΟ – ΜΕΡΟΣ Α΄

Παρέχεται η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για τη ρύθμιση των μέχρι 30.6.2006 ληξιπρόθεσμων και μη οφειλών που προέρχονται από δάνεια που έχουν χορηγηθεί για πάγιες εγκαταστάσεις και κεφάλαια κίνησης σε βιοτεχνικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές, κτηνοτροφικές επιχειρήσεις βιομηχανικού τύπου και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν, ανεξάρτητα από την έδρα της επιχείρησης, στους Νομούς Κιλκίς, Φλώρινας και Καστοριάς σε ένα νέο δάνειο, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων του πρώτου εξαμήνου 2006, το οποίο θα εξοφληθεί σε ίσες εξαμηνιαίες χρεολυτικές ή τοκοχρεολυτικές δόσεις, με πρώτη καταβλητέα δόση την 30.6.2009 και τελευταία την 31.12.2016. Οι τόκοι της περιόδου χάριτος, που αφορούν στο χρονικό διάστημα μέχρι 31.12.2007, κεφαλαιοποιούνται την 31.12.2007, ενώ οι τόκοι που αφορούν στο χρονικό διάστημα

από 1.1.2008 έως 31.12.2008 δεν κεφαλαιοποιούνται και η καταβολή τους βαρύνει αποκλειστικά τις επιχειρήσεις.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου είναι οι ακόλουθοι:

Η σύνταξη μελέτης βιωσιμότητας από την εταιρεία, στην οποία θα περιλαμβάνονται: α) οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρείας... δ) Οι προβλέψεις εσόδων και κερδών της εταιρείας για μία τριετία. ε) Τα κεφάλαια κίνησης που θα απαιτηθούν για την λειτουργία της εταιρείας και τις πηγές άντλησής τους. στ) Οι υφιστάμενες εξασφαλίσεις, οι τυχόν προτεινόμενες αναδιρθρώσεις των υφιστάμενων εξασφαλίσεων που καλύπτουν τις ρυθμιζόμενες οφειλές, καθώς και νέες προτεινόμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις για τις ρυθμιζόμενες οφειλές.

Η μελέτη βιωσιμότητας ..., υποβάλλεται προς τη Δ25/Τμ. Δ', και αξιολογείται από το Συμβούλιο Διαχείρισης και Αξιολόγησης της εγγυητικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου (Άρθρο 37 του ν.3458/2006, Φ.Ε.Κ. 94/Α'/8.5.2006) πριν την τελική έγκριση για την παροχή της εγγύησης με βάση τα προβλεπόμενα από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία (Άρθρο 87 και 88 της συνθήκης των Ε.Κ.) σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες και τις προτεινόμενες εξασφαλίσεις. Μαζί με την αξιολόγηση της μελέτης βιωσιμότητας θα εγκρίνεται και το σχέδιο επιχειρηματικής εξυγίανσης περιλαμβανομένων της αναδιάρθρωσης των οφειλών της εταιρίας προς τα Πιστωτικά Ιδρύματα, της αναδιάρθρωσης των υφισταμένων εξασφαλίσεων και της λήψης νέων εξασφαλίσεων.

Η 25η Δνση/Τμήμα Δ' δύναται να παρέχει συμπληρωματικά την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου και για τα τυχόν νέα κεφάλαια κίνησης, πενταετούς διάρκειας, που θα απαιτηθούν σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 80% των κεφαλαίων αυτών και με την απαραίτητη προϋπόθεση τη λήψη επαρκών εμπραγμάτων εξασφαλίσεων.

Σε κάθε περίπτωση το ύψος της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου δεν δύναται να υπερβαίνει το 80% των προς ρύθμιση οφειλών και το 80% του συνόλου των υφιστάμενων μέχρι 30.6.2006 ληξιπρόθεσμων και μη οφειλών από δάνεια για πάγιες εγκαταστάσεις και κεφάλαια κίνησης προς πιστωτικά ιδρύματα συν τα νέα κεφάλαια κίνησης...».

2. Στην υπ' αριθμ. 2/73821/0025/14.12.2007 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών «Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου στα δάνεια που θα

χορηγηθούν άπαξ στους αιγοπροβατοτρόφους, βοοτρόφους, χοιροτρόφους και πτηνοτρόφους φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων, των οποίων η εκμετάλλευση ή η επιχείρηση βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια» (ΦΕΚ Β' 2375) ορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης δανείου από πιστωτικά ιδρύματα στα παραπάνω πρόσωπα με την εγγύηση του Ελλ. Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2322/1995. Στην περίπτωση αυτή της χρηματοδότησης των ως άνω προσώπων η υπουργική απόφαση δεν ορίζει, ως προϋπόθεση για την παροχή της εγγύησης του Ελλ. Δημοσίου, τη σύνταξη μελέτης βιωσιμότητας από το χρηματοδοτούμενο πρόσωπο.

Γ. Διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εγγύηση.

«Άρθρο : 847 Με τη σύμβαση της εγγύησης ο εγγυητής αναλαμβάνει απέναντι στο δανειστή την ευθύνη ότι θα καταβληθεί η οφειλή».

«Άρθρο : 859 Ο εγγυητής που ικανοποίησε το δανειστή δεν έχει αναγωγή, αν παρέλειψε να αντιτάξει βάσιμες ενστάσεις του πρωτοφειλέτη, που γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει».

«Άρθρο : 862 Ο εγγυητής ελευθερώνεται, εφόσον από πταίσμα του δανειστή έγινε αδύνατη η ικανοποίησή του από τον οφειλέτη».

Τέλος, το άρθρο 192 ΑΚ ορίζει ότι «Η σύμβαση συντελείται μόλις περιέλθει σ' αυτόν που πρότεινε η δήλωση αποδοχής της πρότασής του».

Δ. Διατάξεις περί ενεχύρου του ν.δ. 17-7/13.8.1923.

«Άρθρο 35. Αι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται, οσάκις εταιρία (πιστώτρια) λαμβάνει ενέχυρον κινητόν πράγμα ή απαίτησιν, α) λόγω δανείου, είτε απλού είτε επ' ανοικτώ λογαριασμού, β) λόγω εξασφάλισεως προγενεστέρας απαιτήσεως αυτής».

«Άρθρον 36. 1. Προς σύστασιν του ενεχύρου απαιτείται σύμβασις ενεχυριάσεως και παράδοσις του ενεχυριαζομένου πράγματος. 2. Η σύμβασις...».

«Άρθρον 37. 1. Το ενεχυριασθέν πράγμα παραδίδεται εις την νομήν, είτε της πιστώτριας, είτε τρίτου, κοινή συμφωνία υπό των συμβαλλομένων εκλεγομένου. 2. Η πιστώτρια θεωρείται τελούσα εν τη νομή του πράγματος και οσάκις ...».

IV. Ερμηνεία των κρισίμων διατάξεων.

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2322/1995 το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να παρέχει την εγγύησή του για την κάλυψη δανείων, εγγυητικών επιστολών και

πιστώσεων που χορηγούν οι τράπεζες προς ιδιωτικές επιχειρήσεις και επαγγελματίες. Για την παροχή της εγγύησης εκδίδεται, μετά από σύμφωνη γνώμη τριμελούς Διυπουργικής Επιτροπής, απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (άρθρο 1 του ν.2322/1995) που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 12) και με την οποία, εφόσον διαπιστώνονται οικονομικά προβλήματα σε κάποια περιοχή της χώρας ή σε ορισμένο επαγγελματικό κλάδο ή δραστηριότητα, παρέχεται η εγγύηση του Δημοσίου προς τις τράπεζες υπέρ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις προβληματικές περιοχές ή σε άλλους τομείς δραστηριότητας. Η εγγύηση του Δημοσίου αποσκοπεί στη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των πληττομένων επιχειρήσεων και, κατ' επέκταση, στην τόνωση της ανάπτυξης στη συγκεκριμένη περιοχή ή επιχειρηματική δραστηριότητα.

Σε πολλές περιπτώσεις, η εγγύηση του Δημοσίου αποσκοπεί στη διευκόλυνση παροχής νέας ρευστότητας προς επιχειρήσεις, οι οποίες, αν και βιώσιμες, εν τούτοις δεν μπορούν να προσφέρουν επαρκείς εξασφαλίσεις, ώστε να πετύχουν τη χρηματοδότησή τους από τις τράπεζες.

Εξάλλου, επειδή οι εγγυήσεις του Δημοσίου συχνά καταπίπτουν, είναι αναγκασμένο, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, να εξοφλεί τα δάνεια ευθυνόμενο ως πρωτοφειλέτης (βλ. παρακάτω), με αποτέλεσμα την αύξηση, σε ορισμένες περιπτώσεις (αφερεγγυότητας πρωτοφειλετών, παραγραφής κ.λπ.) των δημοσίων ελλειμμάτων και του δημοσίου χρέους.

Εν κατακλείδι, οι διατάξεις που ρυθμίζουν την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου για την τραπεζική χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, ως εκ του σκοπού που εξυπηρετούν και των συνεπειών που συνεπάγονται (άσκηση δημοσιονομικής, οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής), αφορούν και θεραπεύουν το δημόσιο και γενικότερο συμφέρον (Γνωμ. ΝΣΚ 513/2011), έχουν επιτακτικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου συνιστούν κανόνες αναγκαστικού δικαίου, των οποίων η εφαρμογή δεν δύναται να αποκλεισθεί από την ιδιωτική βούληση.

2. Εξάλλου, η διαδικασία παροχής της εγγύησης του Δημοσίου προβλέπεται στην εκάστοτε εφαρμοζόμενη υπουργική απόφαση. Η διαδικασία αυτή ξεκινά με πρωτοβουλία της επιχείρησης. Έτσι, μετά από αίτημα της επιχείρησης, εκδίδεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εγκριτική διοικητική πράξη (κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου Διαχείρισης και Αξιολόγησης της Εγγυητικής Ευθύνης του Ελληνικού

Δημοσίου του άρθρου 37 ν.3458/2006), με την οποία αφενός δηλώνεται ρητά ότι παρέχεται η εγγύηση του Δημοσίου (συνήθως σε ποσοστό 70 ή 80% επί του συνόλου των οφειλών της επιχείρησης) και αφετέρου συγκεκριμενοποιούνται οι ειδικότεροι όροι παροχής της εγγύησης του Δημοσίου (το ασφαλιζόμενο ποσό, η πιστώτρια τράπεζα, τυχόν λοιπές εμπράγματα και ενοχικές εξασφαλίσεις). Κατόπιν τούτου, συνάπτεται δανειακή σύμβαση μεταξύ της επιχείρησης και της τράπεζας, στην οποία περιέχεται ειδική αναφορά στην εγγύηση του Δημοσίου. Αυτό το συμβατικό έγγραφο κοινοποιείται στη συνέχεια στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Στην παραπάνω διοικητική πράξη προσδιορίζονται ειδικά οι ενοχικές και οι εμπράγματα ασφάλειες που πρέπει να παραχωρηθούν από τους ενδιαφερόμενους (βλ. άρθρο 6 παρ. 4δ ν.2322/1995).

Το Δημόσιο, ως εγγυητής, αναλαμβάνει την υποχρέωση εξόφλησης των εγγυημένων απαιτήσεων, εφόσον ο πρωτοφειλέτης οφείλει ληξιπρόθεσμες δόσεις του δανείου. Λόγω των ανωτέρω ληξιπρόθεσμων οφειλών, η δανείστρια τράπεζα προβαίνει σε καταγγελία και καθιστά ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμο και απαιτητό. Στη συνέχεια, η δανείστρια τράπεζα ζητεί την κατάπτωση της εγγύησης του Δημοσίου (δηλαδή την εκ μέρους του Δημοσίου εξόφληση των εγγυημένων οφειλών, σε εκπλήρωση της υποχρέωσής του από την εγγύηση), υποβάλλοντας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τα απαραίτητα δικαιολογητικά για έλεγχο.

Με τη βεβαίωση και μόνο της από την εγγύηση απαιτήσής του, το Δημόσιο υποκαθίσταται εκ του νόμου στα δικαιώματα της δανείστριας τράπεζας τόσο κατά του πρωτοφειλέτη όσο και κατά κάθε τρίτου που εγγυήθηκε υπέρ αυτού λόγω αυτοδίκαιης από το νόμο εκχώρησης από την τράπεζα όλων των άλλων ασφαλειών (άρθρο 11 παρ.1 ν.2322/1995, ΑΠ 1564/2005).

3. Κατ' ανάλογη εφαρμογή της ΑΚ 458 (ΑΠ 984/1999 ΕΛΛΔνη 1999,1721) μεταβιβάζονται και οι παραπάνω ασφάλειες της απαίτησης. Συναφή ρύθμιση περιέχει και η ειδική διάταξη του άρθρου 11 παρ. 2 του ν.2322/1995, σύμφωνα με την οποία οι ασφάλειες που χορηγούνται από τους πρωτοφειλέτες, εγγυητές κ.λπ. υπέρ των τραπεζών για την εξασφάλιση των δανείων λειτουργούν υπέρ του Ελλ. Δημοσίου από τη βεβαίωση και μόνο ως εσόδων του, των εγγυημένων ανεξόφλητων οφειλών. Επομένως, μετά την υποκατάσταση συντρέχουν κατά του πρωτοφειλέτη, αφενός τα δικαιώματα της δανείστριας τράπεζας για το μη εγγυημένο μέρος των απαιτήσεων

της, αφετέρου τα δικαιώματα του Δημοσίου, ως εγγυητή, για το εγγυημένο μέρος των ιδίων απαιτήσεων.

Οι ασφάλειες που λαμβάνονται προς εξασφάλιση ενός δανείου ή μιάς ρύθμισης οφειλών με την εγγύηση του Δημοσίου διακρίνονται : α) Σε ασφάλειες (κατά κανόνα υποθήκες) που λαμβάνονται εξ αρχής κατά την κατάρτιση των δικαιοπραξιών και εξασφαλίζουν τις απαιτήσεις του Δημοσίου κατά του πρωτοφειλέτη από την κατάπτωση της εγγύησης και την υποκατάστασή του στα δικαιώματα της δανείστριας τράπεζας β) Σε ασφάλειες που λαμβάνει η δανείστρια τράπεζα προς εξασφάλιση του μη εγγυημένου από το Δημόσιο μέρους της χρηματοδότησης. Οι εξασφαλίσεις αυτές λειτουργούν αποκλειστικά υπέρ της τράπεζας και εξασφαλίζουν, και μετά την υποκατάσταση, το μη εγγυημένο από το Δημόσιο μέρος των απαιτήσεών της. γ) Σε ασφάλειες που λαμβάνονται υπέρ της τράπεζας προς εξασφάλιση του συνόλου της χρηματοδότησης. Μετά την κατάπτωση της εγγύησης και τη μερική υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα της δανείστριας τράπεζας, οι ασφάλειες αυτές λειτουργούν αναλογικά (βλ. άρθρ. 11 παρ. 3 ν.2322/1995) υπέρ του Δημοσίου κατά τη σχέση του ποσού των βεβαιωμένων οφειλών προς το συνολικό ποσό των ανεξόφλητων οφειλών, βεβαιωμένων και μη (Ελ.Χριστιανοπούλου «Υποκατάσταση του εγγυητή στα δικαιώματα του δανειστή ...» Εφ.ΑΔ2013,625 επ.).

Οι διατάξεις του ν. 2322/1995 αναφέρονται σε ασφάλειες εν γένει «που πρέπει να παραχωρηθούν από τους ενδιαφερόμενους» προκειμένου το Ελλ. Δημόσιο να εγγυηθεί τη χρηματοδότησή τους, αφού μελετήσει προηγουμένως, σε κάθε περίπτωση, τα οικονομικά στοιχεία, την προοπτική του φορέα και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των υποχρεώσεών του (άρθρ. 6 παρ. 4 ν.2322/1995). Σε θετική περίπτωση εκδίδεται από το αρμόδιο διοικητικό όργανο ατομική διοικητική πράξη, η οποία, μεταξύ των άλλων όρων και προϋποθέσεων, ορίζει και συγκεκριμενοποιεί τις ασφάλειες, που πρέπει να παραχωρήσει ο χρηματοδοτούμενος φορέας για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του Ελλ. Δημοσίου, το οποίο εγγυάται, κατά κανόνα, το 80% περίπου του δανείου. Οι όροι και οι προϋποθέσεις που θέτει, με βάση το ν.2322/1995, η πράξη αυτή δεσμεύουν τόσο τον πρωτοφειλέτη, όσο και τη δανείστρια τράπεζα (βλ., ειδικότερα, για το περιεχόμενο και τη διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων δανειστή – εγγυητή και δανειστή – πρωτοφειλέτη στην παρ. ΙΙΒ3 της Γνωμ. ΝΣΚ 331/2013) και πρέπει να τηρούνται απαρέγκλιτα (ΣΤΕ 3227/2002)

εκτός και αν τροποποιηθούν σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία (άρθρ. 1 παρ. 8^ο περ. II ν.2322/1995).

Ειδικότερα, οι εξασφαλίσεις που παρέχονται από τον οφειλέτη – υπερού η εγγύηση, δηλαδή οι προσωπικές εγγυήσεις και οι εμπράγματα ασφάλειες, αποτελούν απαραίτητα στοιχεία και αιρέσεις της παρεχόμενης εγγύησης του Δημοσίου, σε περίπτωση μη πλήρωσης των οποίων η σύμβαση της εγγύησης δεν ολοκληρώνεται (βλ. άρθρ. 6 παρ. 4 και άρθρ. 11 του ν. 2322/1995).

Όταν, όμως, η σύμβαση της εγγύησης έχει ολοκληρωθεί με τη σύμπτωση των βουλήσεων των δύο μερών (Δημοσίου – εγγυητή και δανειστή – τράπεζας) και μεταγενέστερα ανακύψει ανάγκη τροποποίησης των ενοχικών ή εμπραγμάτων εξασφαλίσεων κατ' απαίτηση, κατόπιν υποβολής σχετικής πρότασης, ενός εκ των μερών, η αρχική σύμβαση εγγύησης πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε να συμπεριληφθεί η νέα αίρεση. Η τροποποίηση πρέπει να διενεργηθεί, όπως και η κατάρτιση, ήτοι με απευθυντέα δήλωση του ενός μέρους προς το άλλο και αποδοχή του τελευταίου.

Από τα προεκτεθέντα τρία είδη ασφαλειών που λαμβάνονται προς εξασφάλιση μιας χρηματοδότησης δεν εντάσσεται στην έννοια και το σκοπό των ρυθμίσεων του ν. 2322/1995 η σύσταση ενεχύρου υπέρ της δανειστρίας τράπεζας, είτε επί του συνόλου, είτε επί του μη εγγυημένου μέρους των οφειλών (δανείου), σύμφωνα με τα άρθρα 35 επ. του ν.δ. της 17.7./13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών». Και τούτο, διότι για τη σύσταση του ενεχύρου απαιτείται (άρθρα 35,36 και 37 του παραπάνω διατάγματος) σύμβαση ενεχύρασης και παράδοση του ενεχυραζομένου πράγματος, (όπως και επί κοινού ενεχύρου), το οποίο εφεξής ευρίσκεται στη νομή της πιστώτριας (τράπεζας). Όταν, όμως, ένα μέρος του εγκριθέντος δανείου παραμένει άμεσα, με τη χορήγηση (σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως η κρισιολογούμενη, σχεδόν ταυτόχρονα με τη σύναψη του δανείου, όταν, δηλαδή, ο δανειολήπτης δεν έχει ακόμη καταστεί οφειλέτης της τράπεζας) δεσμευμένο ως ενέχυρο σε λογαριασμό καταθέσεων του οφειλέτη, παραβιάζεται ο σκοπός και οι προϋποθέσεις που ορίζει ο ν.2322/1995 για την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου. Και τούτο, διότι η έγκριση της χρηματοδότησης του φορέα από τη Διοίκηση με την εγγύηση του Δημοσίου αφορά σε συγκεκριμένο ποσό δανείου, το οποίο κατόπιν μελέτης και εξέτασης της συγκεκριμένης περίπτωσης κρίθηκε απαραίτητο να βρίσκεται συνεχώς στα χέρια του οφειλέτη (μετακίνηση χρήματος με

σύμβαση re καταρτιζομένη σύμφωνα με το άρθρο 806 ΑΚ) για την απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησής του, την κάλυψη των αναγκών του (αποπληρωμή δανείων, τόκων κ.λπ.) και την επίτευξη του σκοπού δημοσίου συμφέροντος για τον οποίο χορηγείται. Δηλαδή, το Δημόσιο εγγυάται για συγκεκριμένο ποσό χρημάτων που θα δοθεί ως δάνειο, αφού προηγουμένως έχει σταθμίσει τα πράγματα για την επίτευξη του σκοπού, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό. Αν γίνει δεκτό ότι είναι δυνατή κατά νόμο η σύσταση ενεχύρου κατά την ως άνω έννοια των διατάξεων του ν.δ. του 1923 (πρβλ. αντίθετα πλασματικό ενέχυρο), αποδυναμώνεται ο σκοπός παροχής της εγγύησης του Δημοσίου, διότι ο οφειλέτης στερούμενος την κατοχή του πράγματος (χρημάτων) διακινδυνεύει την επιτυχή οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησής του, στην οποία αποσκοπεί ο νόμος και το εγγυηθέν Δημόσιο.

Αντίθετα, η Τράπεζα έχοντας την οιονεί νομή του ενεχυρασθέντος μέρους του δανείου έχει τα προνόμια, αφενός να απολαμβάνει, εκτός από τους τόκους του δανείου, και τα λοιπά ωφελήματα του ενεχυρασθέντος πράγματος (πρβλ. ΑΚ 1221) και αφετέρου να διασφαλίζει, σύμφωνα με τα προαναλυθέντα (ο.π. παρ. IV 3), η ενεχύραση ποσοστού του μη εγγυημένου κεφαλαίου του δανείου αποκλειστικά την δανείστρια τράπεζα και όχι και τον εγγυητή. Τα προνομιακά αυτά αποτελέσματα της ενεχύρασης είναι, όμως, εκτός του σκοπού και του ρυθμιστικού πλαισίου του νομοθέτη του ν.2322/1995 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κανονιστικών διοικητικών πράξεων.

Εν κατακλείδι, πρόσθετες εξασφαλίσεις επί του εγγυημένου ή μη μέρους του δανείου είναι δυνατό να λαμβάνονται από τα συμβαλλόμενα με το Δημόσιο μέρη, εφόσον η ασφάλεια δεν συνεπάγεται δέσμευση από την τράπεζα ορισμένου ποσού της χρηματοδότησης. Η προϋπόθεση αυτή για την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου είναι σκόπιμο, στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης, εγκαίρως να τίθεται υπόψη της δανείστριας τράπεζας και του δανειολήπτη πριν την κατάρτιση των σχετικών δικαιπραξιών. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η τήρηση της προϋπόθεσης αυτής αποτελεί υποχρέωση των μερών, διότι προκύπτει από το σκοπό και τις ρυθμίσεις του ν. 2322/1995 κατά την προαναλυθείσα έννοια. Για το λόγο αυτό η Διοίκηση πρέπει να διερευνά, στα πλαίσια του ελέγχου νομιμότητας που ασκεί μέχρι και την υποβολή αιτήματος για κατάπτωση της εγγύησης, αν τυχόν παραβιάσθηκε, -

με τη δέσμευση από την τράπεζα, λόγω ενεχύρου, ποσοστού του χορηγηθέντος δανείου,- το ρυθμιστικό πλαίσιο που θέτει ο ν. 2322/1995 και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες κανονιστικές διοικητικές πράξεις.

Τέλος, η εγγύηση του Δημοσίου διέπεται, κατ' αρχήν, από τις ειδικές ρυθμίσεις του ν.2322/1995, σε συνδυασμό με τις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του. Οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που διέπουν την παροχή εγγύησης (άρθρα 847 επ. ΑΚ) εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον αυτό δεν αποκλείεται από τις ειδικότερες διατάξεις του ν.2322/1995 (ΑΠ 1000/2006 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 757/2003 ΕΤΡΑΕΧρΔ 2004,96, ΑΠ 55/2002 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1774/1999 ΕΕΝ 2001, 376, ΕφΠατρ 200/2004 ΑχΝομ 2005, 539, Εφ.Αθ, 300/2001 ΕπισκεΔ 2001, 1066, ΑΠ 1179/2004 Εφ.Αθ 1788/94, Ελ. Χριστιανοπούλου ΔΕΕ 2/2012, 107).

Ειδική διάταξη αναγκαστικού δικαίου περί ελευθέρωσης του εγγυητή από τη σχετική ευθύνη και απόσβεσης της εγγύησης προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 2322/1995, σύμφωνα με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο ελευθερώνεται ως εγγυητής, αν από υπαιτιότητα του δανειστή ή πιστωτή δεν συνέτρεχαν ή εκ των υστέρων εξέλιπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης (βλ. και άρθρο 65 παρ. 4 του ν. 2362/1995). Ως υπαιτιότητα (ή πταίσμα) νοείται όχι μόνο ο δόλος και η βαρεία αμέλεια, αλλά και η ελαφρά αμέλεια του δανειστή ή πιστωτή ως προς την εκτέλεση των όρων της σύμβασης, χωρίς, βεβαίως, να αποκλείονται περιστατικά που στοιχειοθετούν καταχρηστική άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων (281 ΑΚ) (πρβλ. και ΑΚ 862,914 ΑΠ 301/1973 ΝοΒ 21,1148,Γνωμ. 478/1988).

Στην περίπτωση που συντρέξουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της τελευταίας αυτής διάταξης, η Διοίκηση πρέπει να ανακαλέσει όλες τις σχετικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί (πρβλ ΑΠ 757/2003 ΝΟΜΟΣ).

4. Στην προκειμένη περίπτωση κατ' επίκληση των διατάξεων του ν.2322/1995 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 2/27281/13.9.2006 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών περί παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τις τράπεζες για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν στο Νομό Κιλκίς, με νέα κεφάλαια κίνησης πενταετούς διάρκειας, τα οποία εγγυάται σε ποσοστό μικρότερο ή ίσο του 80% των κεφαλαίων, με την απαραίτητη προϋπόθεση τη λήψη επαρκών εμπραγμάτων εξασφαλίσεων. Η απόφαση αυτή, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχει δεσμευτική κανονιστική ισχύ, θέτει όρους και

προϋποθέσεις για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου, όπως, μεταξύ των άλλων, α) τη σύνταξη, από την εταιρεία, μελέτης βιωσιμότητας, την οποία υποβάλλει στο Γ.Λ.Κ. και περιέχει όλα τα κρίσιμα οικονομικά της στοιχεία (έσοδα, έξοδα, υποχρεώσεις, τις υφιστάμενες και προτεινόμενες εξασφαλίσεις των οφειλών, τις προβλέψεις εσόδων και κερδών για μία τριετία), τα οποία είναι αναγκαία για να μπορέσει η αρμόδια Υπηρεσία ορθά να αξιολογήσει την κατάσταση της εταιρείας πριν την τελική έγκριση για την παροχή της εγγύησης, β) το ύψος της εγγύησης που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80% των δανείων για κεφάλαια κίνησης, γ) την πενταετή διάρκεια της χρηματοδότησης, δ) τη λήψη επαρκών εμπραγμάτων εξασφαλίσεων, ε) την υποχρέωση των τραπεζών να υποβάλλουν στο Γ.Λ.Κ. κάθε μήνα κατάσταση με όλα τα στοιχεία των δανείων που χορήγησαν τον προηγούμενο μήνα.

- Η 478/13.1.2006 υπουργική απόφαση, η οποία, επίσης, εκδόθηκε κατ'επίκληση του ν. 2322/1995 ορίζει τα δικαιολογητικά που διαβιβάζουν οι τράπεζες στο Υπουργείο Οικονομικών, με βάση τα οποία καθίσταται δυνατή, κατόπιν ελέγχου τους, η βεβαίωση και πλήρης υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα των τραπεζών για την είσπραξη των εγγυημένων οφειλών (δανείων).

Έτσι, ο φάκελος, που διαβιβάζει το πιστωτικό ίδρυμα στην 25^η Δ/ση του Γ.Λ.Κ. προκειμένου αυτή να ασκήσει τον προβλεπόμενο έλεγχο για να διαπιστώσει, αφενός αν τηρήθηκε το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη δικαιοπραξία, αφετέρου αν από υπαιτιότητα του δανειστή ή πιστωτή δεν συνέτρεχαν η εκ των υστέρων εξέλιπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης, πρέπει να περιέχει, μεταξύ των άλλων, τα αναφερόμενα στην παρ. Β της ΥΑ 478/2006 στοιχεία, όπως είναι η δανειακή σύμβαση και οι παρεπόμενες αυτής, ώστε να διασφαλίζεται «η γνώση του συνόλου των συμβατικών σχέσεων και δικαιωμάτων που στεγάζονται κάτω από τη σύμβαση, με την οποία συνδέεται η εγγυημένη από το Δημόσιο απαίτηση» και να είναι «εφικτή η διαπίστωση αν στα πλαίσια των ρυθμίσεων αυτών έχουν παραβιασθεί οι διατάξεις ή αν υφίστανται καταχρηστικοί όροι ή όροι που βλάπτουν έμμεσα ή άμεσα τα συμφέροντα του εγγυητή Ελληνικού Δημοσίου».

- Οι παραπάνω όροι και προϋποθέσεις που θέτει ο ν. 2322/1995 και οι κατ'εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις συνιστούν αναβλητικές αιρέσεις της δήλωσης του Δημοσίου περί παροχής της εγγύησής του (ο.π. ΥΑ 27281/13.3.2006), ο έλεγχος πλήρωσης των οποίων έχει ανατεθεί στο Γ.Λ.Κ.

(25^η Δ/νση) και, μετά την έναρξη ισχύος του ν.3458/2008, στο Συμβούλιο Διαχείρισης και Αξιολόγησης της εγγυητικής ευθύνης του Δημοσίου. Σε περίπτωση μη πλήρωσης των αιρέσεων αυτών η σύμβαση της εγγύησης δεν ολοκληρώνεται (Γνωμ. ΝΣΚ 18/2013).

Εξάλλου, τα παραπάνω περιστατικά που ορίζει η οικεία νομοθεσία (όροι, προϋποθέσεις και σκοπός της εγγύησης του Δημοσίου) αποτελούν το δικαιοπρακτικό θεμέλιο, με βάση το οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη προχωρούν στην κατάρτιση των σχετικών συμβάσεων (δανειστή-εγγυητή και δανειστή-οφειλέτη).

V. Υπαγωγικός συλλογισμός – Συμπεράσματα

A. Σε περίπτωση που απευθυνθεί η δανειστρία τράπεζα στο Δημόσιο για την πληρωμή της απαίτησής της και ζητήσει την κατάπτωση της εγγύησης του Δημοσίου για δάνειο που αυτή χορήγησε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2322/1995, το Δημόσιο δια των αρμοδίων οργάνων του θα κρίνει την νομιμότητα ή μη της κατάπτωσης της εγγύησής του πριν δώσει την εντολή για την εξόφληση της σχετικής απαίτησης (ΑΠ 1564/2005). Στα πλαίσια του ελέγχου αυτού εξετάζεται (άρθρα 1 παρ. 7 και 11 παρ. 4 του ν. 2322/1995 καθώς και άρθρο ΜΟΝΟ παρ. Β της ΥΑ 478/2006) αν από πταίσμα του δανειστή ή πιστωτή δεν συνέτρεχαν ή εκ των υστέρων εξέλιπαν οι προϋποθέσεις χορήγησης της εγγύησης ή από πταίσμα του δανειστή έγινε αδύνατη η ικανοποίησή του από τον οφειλέτη σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη του άρθρου 862 ΑΚ.

Εφόσον διαπιστωθεί ότι η δανειστρία τράπεζα και ο πρωτοφειλέτης συνέστησαν, κατόπιν συμφωνίας, ενέχυρο σε οποιοδήποτε μέρος (ποσοστό) του χορηγηθέντος δανείου, με συνέπεια η τράπεζα να δεσμεύει, κατά την εκταμίευση του δανείου, μέρος του κεφαλαίου της χρηματοδότησης, χωρίς το ενέχυρο αυτό να περιλαμβάνεται στις εξασφαλίσεις που οι σχετικές διοικητικές πράξεις έθεσαν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση, στη συγκεκριμένη περίπτωση, του δανείου με την εγγύηση του Δημοσίου – δεδομένου ότι κάτι τέτοιο αντιβαίνει στο νόμο – το στοιχείο αυτό παρέχει στο Δημόσιο νόμιμο δικαίωμα για την ελευθέρωσή του από την εγγυητική του ευθύνη με βάση τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 2322/1995, διότι με αποκλειστική υπαιτιότητα των μερών περιγράφηκε ο σκοπός για τον οποίο, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, δόθηκε η εγγύηση και παραβιάστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις που τέθηκαν κατά την κατάρτιση των δικαιοπραξιών του

Δημοσίου με τη δανείστρια τράπεζα και τον πρωτοφειλέτη. Ότι, δηλαδή, παρέχεται η εγγύηση με την προϋπόθεση χορήγησης συγκεκριμένου ποσού δανείου που θα ασφαλίζεται με τις συμφωνηθείσες συγκεκριμένες ασφάλειες.

Παράλληλα ή αυτοτελώς το δικαίωμα ελευθέρωσης του Δημοσίου μπορεί να βρίσκει έρεισμα και στο άρθρο 862 ΑΚ, εφόσον αποδεικνύεται ότι η παραπάνω συμφωνία σύστασης ενεχύρου απετέλεσε, λόγω πταίσματος (έστω από αμέλεια) της δανείστριας τράπεζας, την αιτία για τη μη ικανοποίηση της απαίτησής της από τον πρωτοφειλέτη.

Η παραπάνω γνώμη βρίσκει πεδίο εφαρμογής και με βάση τα περιστατικά του προπαρατεθέντος ιστορικού του ερωτήματος.

Ειδικότερα, την 1-7-2009 περιήλθε στο Δημόσιο η δήλωση αποδοχής της Τράπεζας Πειραιώς (βλ. έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 47860/1.7.09 της ερωτώσας υπηρεσίας) της πρότασής του για παροχή της εγγύησής του για τη ρύθμιση των οφειλών της επιχείρησης και της χρηματοδότησής της με νέο κεφάλαιο κίνησης και καταρτίσθηκε η σύμβαση της εγγύησης με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει η προπαρατεθείσα νομοθεσία. Ειδικότερα, η τράπεζα αποδέχεται να χρηματοδοτήσει την επιχείρηση με το ποσό των 350.000 ευρώ που θα διασφαλίζεται με α) εγγραφή υποθήκης 420.000 ευρώ υπέρ του εγγυητή Ελληνικού Δημοσίου, επί των επιχειρηματικών ακινήτων της εταιρείας, σύμφωνα με όσα είχε εγκρίνει το Δημόσιο προηγουμένως με σχετικές πράξεις του, διότι εκτίμησε ότι αποτελούν τους αναγκαίους όρους και τις προϋποθέσεις, μεταξύ των άλλων, για τη χορήγηση της εγγύησής του και την εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο αυτή δίδεται και β) με προσωπική εγγύηση του Α.Τ., ενώ, κατά τα λοιπά, θα ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις της υπ' αριθμ. 2/27281/2006 υπουργικής απόφασης.

Κατά την κατάρτιση, επομένως, των δικαιοπραξιών μεταξύ Δημοσίου – δανειστή και Δημοσίου – πρωτοφειλέτη τα συμβαλλόμενα με το Δημόσιο μέρη αποδέχθηκαν την πρότασή του που είχε το παραπάνω συγκεκριμένο περιεχόμενο ως προς το ποσό του δανείου και τις εξασφαλίσεις, με τις οποίες ήταν δυνατό αυτό να βαρύνεται, και δεσμεύθηκαν ότι οι συμβάσεις που θα καταρτίσουν μεταξύ τους (δανειακή και, τυχόν, παρεπόμενες αυτής) θα περιέχουν όρους συμβατούς με το σκοπό και τους όρους και τις προϋποθέσεις που τέθηκαν με τις οικείες νομοθετικές και διοικητικές πράξεις.

Επομένως, η σύμβαση ενεχύρασης που καταρτίσθηκε στις 27-7-2009 μεταξύ της δανείστριας τράπεζας και του πρωτοφειλέτη, χωρίς να αποτελεί στοιχείο των σχετικών διοικητικών πράξεων που έθεσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση του δανείου και καθόρισαν τις ασφάλειες που έπρεπε να ληφθούν για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης, και είχε ως αποτέλεσμα να δεσμεύσει η τράπεζα σε λογαριασμό κατάθεσης του τελευταίου, ποσοστό του μη εγγυημένου από το Δημόσιο δανείου, παραβιάζει τους όρους, τις προϋποθέσεις και το σκοπό που ορίζει ο νόμος (ν.2322/1995) και οι κατ'εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες διοικητικές πράξεις και συμφώνησαν τα μέρη με τις δικαιοπραξίες που κατήρτισαν. Για το λόγο αυτό μπορεί να ενεργοποιηθεί, με υπαιτιότητα του δανειστή και του οφειλέτη, η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν.2322/1995 για την ελευθέρωση του Δημοσίου από την εγγυητική ευθύνη.

Β. Εξ άλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2322/1995 το Ελλ. Δημόσιο παρέχει την εγγύησή του για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, τη ρύθμιση οφειλών τους κ.λπ., διότι, όπως προεκτέθηκε, αποσκοπεί στην οικονομική τους ενίσχυση και προοπτική χάριν της ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας.

Παράλληλα ενδιαφέρεται η εγγυητική του λειτουργία να μην επιβαρύνει το δημόσιο χρέος.

Ενόψει των παραπάνω σκοπών δημοσίου συμφέροντος η εγγύηση του Δημοσίου παρέχεται, αφού προηγουμένως τα αρμόδια διοικητικά όργανα εξετάσουν, - σε κάθε ατομική περίπτωση αίτησης παροχής της εγγύησης και ανεξάρτητα από το αν ορισμένες κανονιστικές διατάξεις δεν ορίζουν ρητά ότι απαιτείται η υποβολή μελέτης βιωσιμότητας από την επιχείρηση (πρβλ. Υ.Α2/27281/2006, ΦΕΚ Β' 1303 και αντίθετα ΥΑ 2/738821/2007, ΦΕΚ Β' 2375) ως προϋπόθεση παροχής της εγγύησης,- όλες τις παραμέτρους που διασφαλίζουν την επίτευξη του ως άνω σκοπού δημοσίου συμφέροντος. Ειδικότερα, η Υποεπιτροπή του άρθρου 6 του ν. 2322/1995 έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα να εξετάζει και μελετά, κατόπιν υποβολής οικονομιτεχνικής μελέτης και έκθεσης του πιστωτικού ιδρύματος (βλ. ιδίως, τις παρ. 4, 6 και 7 της ως άνω διάταξης) τα οικονομικά στοιχεία των φορέων, την προοπτική αυτών, τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των υποχρεώσεών τους από ίδια έσοδα με βάση συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το μέγεθος του αναλαμβανόμενου με την εγγύηση κινδύνου και, βεβαίως, τις υφιστάμενες και προτεινόμενες εξασφαλίσεις που

πρέπει να διασφαλίζουν τη χρηματοδότηση. Εφόσον ο παραπάνω σκοπός δεν επιτευχθεί, διότι με υπαιτιότητά τους η τράπεζα και ο οφειλέτης κατάρτισαν σύμβαση ενεχύρου, με συνέπεια να δεσμευτεί μέρος του κεφαλαίου του εγγυηθέντος από το Δημόσιο δανείου, το Δημόσιο, όταν ζητηθεί η κατάπτωση της εγγύησης, ελευθερώνεται με την επίκληση και συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 11 του ν. 2322/1995 ή και του άρθρου 862 ΑΚ.

Γ. Εν κατακλείδι, στα τεθέντα ερωτήματα προσήκει η απάντηση, α) ότι το ενέχυρο σε μέρος του δανείου, που χορηγεί η τράπεζα με την εγγύηση του Ελλ. Δημοσίου υπό τις προϋποθέσεις του ν.2322/1995, συνιστά νόμιμο λόγο για την ελευθέρωσή του από την εγγυητική του ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 4 του ν.2322/1995 ή (και) του άρθρου ΑΚ 862, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του, διότι τόσο η σύναψη, όσο και οι συνέπειες του ενεχύρου αυτού αντιβαίνουν στο σκοπό δημοσίου συμφέροντος και στους όρους και τις προϋποθέσεις επί των οποίων στηρίχθηκε η εγγύηση του Δημοσίου και β) ότι στις περιπτώσεις που οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ'επίκληση του ν.2322/1995 δεν θέτουν ως προϋπόθεση για την παροχή της εγγύησης του Δημοσίου την εξέταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης του δανειολήπτη κατόπιν υποβολής εκ μέρους του σχετικής μελέτης, συντρέχει ο αυτός νόμιμος λόγος ελευθέρωσης του Ελλ. Δημοσίου από την εγγυητική του ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 4 του ν.2322/1995 ή (και) του άρθρου 862 ΑΚ., στην περίπτωση που δεσμευθεί, λόγω σύμβασης ενεχύρου μεταξύ της δανειστριάς τράπεζας και του πρωτοφειλέτη, μέρος του χορηγηθέντος δανείου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα

15/4/2011

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Διονύσιος Ν. Χειμώνας

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.